

VERANTWOORDE VOEDING EN GROEIPIJN BIJ JONGE LABRADOR RETRIEVERS

door Prof. dr. H.A.W. Hazewinkel *

Enostosis is een aandoening die bekend staat onder de lekennaam: 'groeipijn'. Dit omdat kinderen in de groei een botpijn vertonen die vanzelf overgaat, net als enostosis.

Deze aandoening treedt vooral bij jonge (middel-)grote honden, zoals de Labrador Retriever retriever, op rond de leeftijd van 6 maanden. De pijn treedt plotseling op en verschijnt aan meerdere extremiteiten en wisselt van ernst. Het gevolg is dat de ene na de andere poot het meest pijnlijk en dus kreupel kan zijn. Deze 'migrerende' kreupelheid bij jonge honden gaat gepaard met pijnlijkheid tijdens het onderzoek van de pijpbeenderen.

Röntgenfoto's

Op de röntgenfoto kunnen er na enige tijd typische verschijnselen worden opgemerkt zodat de dierenarts de diagnose met zekerheid kan stellen en een verschil kan zien met de vele andere aandoeningen die kunnen optreden in het skelet van de jonge Labrador Retriever (zoals de erfelijke Elleboog- en Heupdysplasie, OCD in schouder, elleboog, hak of kniegewricht en andere aandoeningen).

Oorzaak

De aandoening enostosis treedt op omdat de voedingskanaaltjes (de kanaaltjes in het bot waar de bloedvaten doorheen lopen van het beenvlies aan de buitenkant naar het beenvlies aan de binnenkant van het pijpbeen) zich minder verwijden om de groeiende vaten ongestoord te laten passeren. Hierdoor treedt er stuwning op (vergelijkbaar met een elastiekje om de vinger) waarbij vocht uittreedt zowel tussen het buitenste beenvlies en het bot als binnen in de holte van het pijpbeen. Trekken van spieren aan het botvlies bij het lopen of een putje drukken op of stoten van het beenvlies doet erg veel pijn.

De onvoldoende verwijding van de kanaaltjes komt door onvoldoende activiteit van botopetende cellen die voor het modelleren van het skelet van belang zijn. Deze cellen worden geremd door een hormoon (calcitonine).

Calcium

Het vrijkomen van dit hormoon wordt bevorderd door calcium opname. Het is ons gebleken dat een overmaat aan calcium in het voer van de pup het aantal cellen dat calcitonine aanmaakt, verhoogt. Hierdoor zal een zelfde calciumname op latere leeftijd tot een verhoogd vrijmaken van calcitonine uit al die hormoonproducerende cellen leiden, waardoor de botopetende cellen meer worden geremd en dus het skelet minder modelleren.

Hoge calciumname tijdens het jonge leven (vanaf 3 tot 6 weken, dus tijdens het gedeeltelijk spenen), maar ook nog de eerste weken tot maanden daarna zal later het optreden van enostosis in de hand kunnen werken.

Rol voeding

Bronnen van dit extra calcium kunnen zijn:

- Mee-eten uit de voederbak van de teef waarin mogelijk volwassen-hondenvoer (waaraan misschien zelfs calcium is toegevoegd tegen de eclampsia)
- Een melkvervanger met veel calcium
- Het naast de moedermelk verstrekken van een voer met te veel calcium;
- Het nadat de hond geen melk meer krijgt voeren met eten met een calciumgehalte dat in relatie tot het energiegehalte te rijk is aan calcium.

Dit laatste zal ik verder toelichten.

Behoeften

Een hond eet omdat hij honger heeft, dat wil zeggen gebrek heeft aan energie. Met het opgenomen voer zal de hond z'n energiehonger stillen en met de opgenomen voedingsmiddelen worden allerlei behoeften gedekt.

Behoeften aan:

- Eiwit (voor groei, reparatie en aanmaak van bloedewitten (waaronder afweerstoffen)
- Vitaminen, vetten en vetzuren
- Mineralen (zoals calcium)

Verhoudingen

Een hond eet dus calcium omdat dit meekomt met de energiebronnen. Van een voer met een bepaald calciumgehalte (bijvoorbeeld 1,2% van de droge stof) met een laag energiegehalte zal een jonge hond met een gezonde honger dus meer eten dan van een voer met 1,2% calcium op droge stofgehalte met een hoger energie gehalte.

Geen volwassen-voer

In de regel heeft een voer voor volwassen honden een lager energiegehalte. Het voeren van jonge honden met volwassen-hondenvoer is daarom dus onverstandig.

Maar een jonge hond te veel energie voeren is ook onverstandig want dit werkt vetzucht, en daardoor overbelasting van gewrichten waaronder de heupen, in de hand hetgeen bewezen tot ernstiger Heupdysplasie kan leiden bij Labrador Retrievers.

Aangepast voer voor opgroeiende hond

De keuze moet dus zijn een voer met een verlaagd energiegehalte om overgewicht te voorkomen, maar dat tegelijkertijd uitgebalanceerd is in z'n samenstelling met overige belangrijke voedingsstoffen (denk aan eiwitten, vitaminen en mineralen), maar waarvan het calcium-gehalte dan ook naar beneden is bijgesteld (dus juist lager is dan de eerder genoemde 1,2%). Dit voer moet dan gegeven worden tot de hond (geheel of bijna) volgroeid is om de kans op het optreden van enostosis, maar ook van andere skeletafwijkingen te verkleinen.

** Hoogleraar skeletontwikkelingsstoornissen van gezelschapsdieren, specialist chirurgie en Diplomate Eur.Coll.Vet.Comp. Nutrition. Verbonden aan de Faculteit Diergeneeskunde te Utrecht*